

це очевидно лише через її взаємодію з Лейном. Без її різкості у діалозі не було б очевидно, що вона поводить дивно з іншими людьми. Натомість читач бачив би лише ідеї, що протікають у її свідомості, що може здатися не дивним у такому середовищі [2].

Селінджер також використовує розповідь від третьої особи в цій історії, стиль письма, який він часто використовує у своїх творах. Завдяки цьому оповіданню Селінджер розкриває фізичний стан героїв історії. Наприклад, коли Френні обговорює роман, «вона все ще абстрактно дивилася перед собою, за його плече і, здавалося, навряд чи усвідомлювала його присутність» [2, с. 23]. Приймаючи точку зору, яка може розкрити всі дії героїв, аудиторія може не тільки почути, що Френні говорить про релігію, але й уявити, як вона діє під час обговорення релігії. Таким чином, оповідач показує, що Френні настільки охоплена релігією, що вона діє так віруючи, що, здається, вона одержима ідеями. Таке ігнорування людей, які її оточують, демонструє глибоке твердження цієї релігії в її свідомості. Розповідь від третьої особи також дозволяє оповідачеві показати, як Лейн реагує на одержимість Френні. «Лейн стримано рухався у кріслі, і на його обличчі був вираз -, підняті брови, – який вона дуже добре знала» [1, с. 38]. Дії Лейна демонструють, наскільки незручно, якими обговорення та фіксація Френні зробили його. Зрозуміло, читач може зрозуміти, наскільки тривожно поводить Френні, просто прочитавши про дії Лейна. Такою є перевага розповіді від третьої особи, яку використовує Селінджер – він може неупереджено розкрити реакції своїх героїв. Це створює загальний ефект від того, що читач перебуває на сцені, спостерігаючи, як герої взаємодіють один з одним без упереджень, які представляє розповідь від першої особи [2].

Підсумовуючи можна дійти до висновку, що ключовими засобами творення стилю Селінджера є його діалог, а розповідь часто ведеться від третьої особи така комбінація разом з мовою, яку використовує автор створює ефект кінематографічності прочитаного, таке враження, що автор писав ці твори з метою згодом зняти фільми, які би будувались на його рукописах. Без володіння такими способами письма, література Селінджера не була б такою виразною. Використовуючи такий стиль, він береже читача від упередженої точки зору на історію. Це дозволяє виробити власні судження про героїв, замість того, щоб сприймати історію через думки одного персонажа.

ЛІТЕРАТУРА

1. Селінджер Джером Девід Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник : у 2 т. / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2006. Т. С. 498
2. Дж.Д.Селінджер. Над прірвою у житті. К., 1974. С. 242–267.
3. Дж. Д. Селінджер Дев'ять оповідань переклад Ю. В. Григоренко, А. О. Івахненко; худож.-оформлювач Г. В. Кісель. Харків: Фоліо, 2012. С223 с.

Жовтюк Т. М.

група АМ-42 (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)
Науковий керівник – канд. філол. наук, викладач Шуляк І. М.

ПОЛІТИЧНЕ МОВЛЕННЯ ЛІДЕРА ДЕРЖАВИ НА РІВНІ ІНТЕРНЕТ КОМУНІКАЦІЇ

Загальновідомо, що потенціал кожної держави напряму залежить від вміння правильно налагодити комунікацію, як на міжособистісному, так і на міждержавному рівні. Знання правил комунікації сприяють розвитку комунікативної компетентності, тобто рівню успішності та якості спілкування з людьми у різних середовищах [1]. Спілкування за допомогою глобальної комп'ютерної мережі Інтернет стає популярною не лише у повсякденному житті серед громадян, але є й необхідною умовою активної діяльності політика у сучасному суспільстві. Актуальність нашого дослідження пов'язана з глобалізацією суспільства та упровадженням сучасних інформаційних та цифрових технологій. Згідно з

вище сказаним, соціальні мережі все частіше використовуються політичними інститутами, що обумовлює розширення політичного дискурсу на відносно новій арені, тому дослідження мовлення політичного лідера Борис Джонсон в інтернет-просторі є на часі й потребує детального аналізу. Комунікативна взаємодія через інтернет надає політику низку переваг, а саме: починаючи від доступності та можливості прямого доступу уряду до населення та навпаки, населення до влади, без втручання та маніпуляції з боку ЗМІ. Для політичних партій велике значення має можливість мобілізації політичної участі громадян, особливо молоді; підвищення рівня політичної участі шляхом спрощення прямого контакту політичної партії та її електорату; зменшення нерівності політичних можливостей громадян.

Комунікація за допомогою Інтернет виявляється у двох аспектах: 1) здійснення обміну інформацією між різними суб'єктами комунікації за допомогою голосу, відео, текстових повідомлень, документів, файлів та ін. (наприклад, системи інтернет-магазинів, інтернетбанкінгу тощо); 2) спілкування між комунікантами-людьми [4]. Вдалося зафіксувати, що інтернет-комунікації надають нові можливості взаємодії між продуцентом та реципієнтом. В першу чергу поєднують візуальні, звукові, друковані та відео аспекти надання інформації включаючи зворотній зв'язок без впливу та редакції інших джерел. Виявлено, що базовими характеристики Інтернет-простору є: оперативність, гіпертекстуальність, мультимедійність, інтерактивність; необмежений обсяг, тривалий термін зберігання, постійна актуалізація, можливість тематичного моніторингу інформації; глобальність, відсутність просторових та часових меж; порівняльна анонімність користувачів Інтернет-простору; висока рентабельність використання технологій Інтернету та деяке зниження витрат на отримання інформації.

Необхідно зазначити, що багато політичних лідерів надають перевагу мережевій взаємодії, так як є потреба, як і в обміні вербальною, так і не вербальною інформацією, та все ж в основі цих комунікативних процесів є текст. Наше дослідження має на меті встановити особливості політичного мовлення на просторах інтернету, що дозволить виокремити основні особливості ведення комунікації на цьому рівні вербальної взаємодії. Е. Роджерс виділяє такі ознаки інтернет комунікацій: всі нові комунікаційні системи містять певний рівень інтерактивності; нові медіа можуть бути індивідуальними настільки, щоб донести спеціальне повідомлення до кожної особи всередині великої аудиторії; нові комунікаційні технології асинхронні (можливість відправляти чи одержувати повідомлення у зручний час для кожної людини) [5].

Проблемами політичного красномовства займалися ще у Давній Греції та Римі, але й зараз ця тема активно висвітлюється у працях українських учених Ф. С. Бацевича [1] та О.О Чорної [2]. Спілкування політичних лідерів, зазнало низку змін, адже зараз презентація власної позиції, емоційний вплив на громадян країни та спонукання їх до дій відбувається за допомогою сучасних технологій. Інтернет комунікація стає ефективним засобом реалізації намірів політичного лідера держави. Спілкування політика з цільовою аудиторією через інтернет має на меті поширити інформацію, визначити порядок денний та проєкцію в майбутнє та минуле, що охоплює прогнозування політики, аналіз позитивного чи негативного досвіду минулого [3].

Наша увага зосереджена на визначенні специфічних рис мовлення політиків, для якої характерні певні граматичні, стилістичні та лексичні норми, що не виходять за межі загальних норм. Основна відмінність між політичним та повсякденним мовленням полягає у використанні термінологічної лексики. Водночас й притаманні такі лексичні особливості, як кліше та сталі вислови у висловленнях політичних лідерів. Якщо ж говорити про граматичні особливості вербальної взаємодії, то спостерігається прямий порядок слів. Втілення політичної влади напряму пов'язане з умінням «грати» певну роль, яку потребує суспільство. Основні комунікативні ролі, які вдалось зафіксувати, що британський прем'єр міністр набуває під час комунікації із співрозмовниками є *Керівник*, *Захисник* та *Відповідальний громадянин*. Критерієм фіксації такого типу ролей є лінгвістичний аналіз політичних промов, які характеризуються широким спектром мовних засобів, які мають на меті підкреслити його

маніпулятивну, аргументовану та кооперативну манеру спілкування. Для реалізації комунікативної ролі *Керівник*, Борис Джонсон вдається до аргументації, політик завжди опирається на точні факти та події, конфронтацію та маніпуляцію можна помітити при аналізі промов, що стосуються Брекзиту. У реалізації комунікативної ролі *Захисник і Керівник*, з'ясовано, що британський прем'єр міністр вдається до кооперації та заклику до дій у зв'язку з подіями, які стосуються пандемії, це стосується промов, які є на офіційній сторінці BBC.

e.g. " ...my job is to serve you, the people. Because if there is one point we politicians need to remember, it is that the people are our bosses".

"And as we prepare for a post-Brexit future, it is time we looked not at the risks but at the opportunities that are upon us."

Аналіз політичного мовлення дозволяє виокремити його основні особливості. Найчастіше політичні лідери звертається до звинувачення опонентів та дорікання парламенту. Цього вони добивається використовуючи лексичні одиниці з негативним конотативним значенням. Політики часто надають мовленню негативного емоційного забарвлення, особливо коли це стосується наведення фактів чи обурення в зв'язку з діяльністю інших політичних партій. При звертанні до виборців використовують багато прикметників з позитивною конотацією. Також неодноразово звертається до слухачів за допомогою заклику та спонукання до кооперації. Політичні діячі використовують граматичні моделі, які слугують для того, щоб звернути увагу аудиторії на те, що вони мають спільну з народом думку щодо подальших рішень для розвитку країни. Стилiстично доцiльними в аспекті маніпуляції виборцем виступають гіпербола, порівняння, метафора, протиставлення. Окреслений комплекс має здатність впливати на емоційну, інтелектуальну, а також вольову сфери адресатів, оскільки навіюють ідеї, впливають на процес умовиводів об'єкта впливу та сприйняття людиною оточуючого середовища. Потрібно згадати й те, що у виступах на публіку політики використовують велику кількість риторичних запитань, якщо ж описують діяльність інших діячів у минулому, то звертаються частіше до критики, а позитивно забарвлені лексичні одиниці здебільшого використовують, коли описують події й наміри у майбутньому.

Отже, в умовах сьогодення, коли політична боротьба впливає на згуртованість суспільства, майбутній розвиток країн і посідає важливе місце в їх устрої, розширюються кола питань у політичній дискурсології, які варті уваги й наукового дослідження. Оскільки метою політичної взаємодії є вплив на адресата з подальшим навіюванням ідеї щодо референтної ситуації, політичні діячі та їх мовлення на публіку через мережу інтернет набуває значної ефективності. Перспективи дослідження розглянутої проблематики аналізу мовлення політичного лідера на рівні інтернет комунікації вбачаємо у виявленні різних мовних засобів реалізації комунікативних ролей політика на лексико-семантичному, стилістичному та граматичному рівнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич. Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ: Академія, 2004. 342 с.
2. Чорна О. О. Комунікативний імідж президента: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 300 с.
3. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса: монография. Волгоград: Перемена, 2000. 368 с.
4. Rogers E. M. Communication technology: The new media in society . New York: Free Press, 1986. 273 p.
5. Інтернет комунікація. URL:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B5%D1%82-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F> (дата звернення 04.03.2021)